

THOMAS HAALAND
OG YNGVE CARLSSON

KIRKENS UNGDOMS- PROSJEKT

En virksomhetsbeskrivelse

NOTAT
2002:108

Tittel: **Kirkens ungdomsprosjekt**
En virksomhetsbeskrivelse

Forfatter: Thomas Haaland og Yngve Carlsson

NIBR-notat: 2002:108

ISSN: 0801-1702
ISBN: 82-7071-356-2

Prosjektnummer: O-1876
Prosjektnavn: Evaluering av KUPs virksomhet

Oppdragsgiver: Kirkens Ungdomsprosjekt

Prosjektleder: Thomas Haaland

Referat: Rapporten beskriver arbeidet som utføres i Kirkens Ungdomsprosjekt, og gjengir unge brukeres, ansatte- og frivillige medarbeideres, samt representanter for samrbeidende etaters vurderinger av dette arbeidet.

Sammendrag: Norsk

Dato: Februar 2002

Antall sider: 25

Utgiver: Norsk institutt for by- og regionforskning
Gaustadalléen 21, Postboks 44 Blindern
313 OSLO

Vår hjemmeside: Telefon: 22 95 88 00
Telefaks: 22 60 77 74
E-post: nibr@nibr.no
<http://www.nibr.no>

Org. nr. NO 970205284 MVA
© NIBR 2002

Forord

Dette notatet gir en beskrivelse av virksomheten i Kirkens Ungdoms Prosjekt (KUP), Kristiansand. Arbeidet er utført på oppdrag av styret i KUP.

Beskrivelsen er gjort med grunnlag i ”loggbøker” ført av medarbeidere i KUP, dessuten intervjuer med et mindre antall brukere av virksomheten, med ansatte og frivillige medarbeidere, samt med representanter for samarbeidende offentlige etater. I tillegg har forskerne gjennom annet arbeid i Kristiansand, fått betydelig informasjon om KUPs arbeidsformer.

Yngve Carlsson har bidratt i datainnsamlingen, gitt selvstendige skriftlige bidrag til teksten, samt gitt konstruktive kommentarer til de analyser og den tekst som Thomas Haaland har hatt hovedansvar for.

Oslo, februar 2002,

Sidsel Sverdrup
Forskningsjef

Innhold

Forord	1
Sammendrag	3
1 Hva er KUP?	5
1.1 Datatilfang.....	6
1.2 Brukere, bruksformer	7
1.2.1 Veien inn	8
2 Virksomhetene	10
2.1 Generelt.....	10
2.2 Gruppevirksomhet.....	11
2.3 Individuelle ”møter”.....	12
3 KUP - ulike brukere, ulike oppgaver	16
3.1 Brukeres vurdering av KUP	16
3.2 Samarbeidspartneres vurderinger av KUP	18
3.3 Lønnede og frivillige medarbeideres vurderinger	20
3.3.1 Ansatte og frivillige: I roller som storesøster, storebror ... tante, onkel.....	21
4 Våre vurderinger	23
4.1.1 En vanskeligstilt målgruppe	23
4.1.2 Mer enn et fritidstilbud.....	23
4.1.3 KUP er et åpent, oversiktlig, stabilt, og ubyråkratisk system	23
4.1.4 Mange ”lette” – noen ”tunge” brukere, en grenseoppgang?	25
4.1.5 KUP – en kostnadseffektiv virksomhet.....	25

Sammendrag

Thomas Haaland og Yngve Carlsson

Kirkens ungdomsprosjekt

En virksomhetsbeskrivelse

NIBR-notat 2002:108

I dette notatet gir vi en "virksomhetsbeskrivelse" av arbeidet i Kirkens Ungdoms Prosjekt (KUP) i Kristiansand. Notatet bygger på et begrenset antall intervjuere med unge brukere, representanter fra offentlige etater som samarbeider med KUP, samt noen ansatte og frivillige medarbeidere i virksomheten. I tillegg har de ansatte i virksomheten ført daglige "loggbøker" over alle sine kontakter med (eller om) enkeltungdommer som er brukere av KUP. Dessuten har vi i forbindelse med dette og tidligere arbeid i Kristiansand hatt intervjuer og samtaler med ungdommer som har eller har hatt tilknytning til KUP. Vi har i tillegg tilbrakt ganske mange timer sammen med ungdommer og ansatte i KUPs lokaler.

KUP arbeider i første rekke med ungdom i til sammen 12 aktivitetsgrupper. Rekrutteringen til gruppene skjer via mellommenn, i første rekke sosiallærere i grunnskoleen, og til gruppevirksomheter for unge gravide- og enslige mødre; via Forsterket Helsestasjon.

I tillegg til unge i grupper har man individuell oppfølging med et stort antall unge, de fleste av disse er tidligere deltakere i gruppevirksomhet. I løpet av en måned vil KUP arbeide med mellom 60 og 80 ungdommer, hvorav noe vel halvparten er deltakere i gruppe.

KUP kan karakteriseres som et omsorgstilbud til ungdommer med ulike grader av sosiale problemer. For så godt som alle ungdommene gjelder at de ikke deltar i noen andre frivillig eller kommunalt tilrettelagte fritidstilbud. Vi hevder at KUPs arbeidsform og funksjon best kan beskrives med "familien" som metafor. KUP kan på mange måter sees som en "surrogat-familie" som kompenserer for svakheter eller mangler ved mange av ungdommenes oppvekstfamilie.

Ungdommene gir uttrykk for meget positive erfaringer fra, og vurderinger av KUPs virksomheter.

Også ansatte i offentlige etater gir uttrykk for entydige og positive vurderinger. KUPs arbeid blir sett på som et verdifullt supplement. KUP er en meget fleksibel organisasjon som møter ungdom på tidspunkt hvor offentlige virksomheter holder stengt.

KUP viser stor evne til å ta nye utfordringer. Dette framholdes av ansatte og frivillige medarbeidere. Observasjoner vi har gjort under dette arbeidet gir høy grad av støtte til dette.

KUP er noe mer enn ett fritidstilbud. KUP kan sies å være et bindeledd mellom den offentlige "velferdsstaten", og ei stor gruppe vanskeligstilte unge. KUP organiserer og mobiliserer betydelig frivillig innsats til beste for disse ungdommene. KUP framstår som en kostnadseffektiv virksomhet.

1 Hva er KUP?

KUP – Kirkens Ungdoms Prosjekt – er en liten organisasjon med en leder, tre ansatte, og 25-30 frivillige medarbeidere. KUP holder til i sentrum av Kristiansand. Målgruppen for arbeidet er ungdom med ulike former for problemer som de selv, og med støtte fra egen familie, er ute av stand til å mestre.

Virksomheter kan noen ganger ha så lange navn at forkortelser tvinger seg fram. Begrunnelsen ligger i behov for språkøkonomisering. *Akronym* heter fremmedordet for forkortelser der første bokstav i ordene som er den fulle betegnelsen for institusjonen, blir ”navnet”. Akronymet kan bli innarbeidet i en slik grad at vi glemmer hva det står for. Det er noen og enhver av oss som må tenke to ganger før vi kan si hva NATO, EU eller EFTA er forkortelser for.

KUP er avledet av det mer omstendelige *Kirkens UngdomsProsjekt*.

Det er en god forkortelse.

Det er en god forkortelse fordi den ene stavelsen – KUP – er lett å uttale. Det blir noe spenstig over navnet. Det uttales som om det var skrevet med to p’er. Vi har aldri hørt noen bruke trang u i uttalen. Det er trolig også en *funksjonell* forkortelse. Den eksplisitte referansen til kirken tones ned. Slik nedtoning medfører at ikke troende, eller grupper med annen tro enn den kristne, lettere kan finne veien inn i virksomheten enn om *KIRKENS* ..... var flagget med stor vimpel. Det er ikke slik at institusjonen og institusjonens medarbeidere *skjuler* den kirkelige tilknytning eller sin kristne tro. Det er tvert i mot slik at alle de brukerne av KUP som vi har snakket med i forbindelse med dette arbeidet, kjenner til – og er seg fullt bevisst – at de er med i en virksomhet med tilknytning til kirken. Men ingen brukere – heller ikke de med et ideologisk ståsted som står langt unna det vi forbinder med kirken – gir uttrykk for at den kirkelige forankringen på noen måte blir et hinder for deres egen tilknytning til virksomheten i KUP.

Vi trekker fram dette allerede i innledningen, fordi vi selv i oppstarten av arbeidet antok at nettopp tilknytningen til kirken måtte *ekskludere* ungdom med annen religiøs tilknytning enn den kristne, og utgjøre *et hinder* for rekruttering fra grupper som sto kirken fjernt.

Informantene vi har snakket med har gitt grunnlag for å hevde at så ikke er tilfelle, i hvert fall ikke at ungdom med annen religiøs tro enn den kristne ekskluderes, og heller ikke at den kirkelige tilknytningen er en hindring i rekruttering. *Det er virksomhetens art og innhold – ikke virksomhetens eierforhold* – som avgjør hvilke unge i de definerte målgruppene som blir brukere av tilbudet.

Tidligere evalueringer av KUPs virksomhet¹ fant som oss, at ungdommene var fullt innforstått med KUPs kristne forankring. *”Det er imidlertid ingenting i materialet som tyder på at deltakerne følte dette ubehagelig slik at de følte seg presset”* (side 97).

For ”markedsføring” av KUP i ungdomsmiljøet er ikke tilknytning til kirken en hemsko.

For ”markedsføring” av KUP i forhold til offentlige myndigheter, næringslivet og det sivile samfunn er den kirkelige tilknytningen en fordel. Tilknytningen er en tillitsvekkende identitetsmarkør som åpner for gratis tjenester (eller store rabatter ved kjøp av tjenester) fra næringslivet. Tilknytningen åpner for private økonomiske bidrag, men gir også tilgang til sosiale nett av aliansepunkter som kan aktiviseres i arbeid med tilrettelegging av støttetiltak for enkeltungdommer. Den kirkelige forankringen bidrar alt i alt til at dører åpnes.

I dette notatet er det virksomhetens art og innhold som blir hovedtema. Notatet gir en form for ”virksomhetsbeskrivelse” som skal kaste lys over hva man gjør i KUP. Hvem er med i KUP? Hvordan kom de med? Hva er de med på? Hva er det ungdommene etterspør, og hva er det KUP tilbyr? Hva synes ungdommene om å være med i KUP, og hva synes medarbeidere i KUP, samt eksterne samarbeidspartnere om den virksomhet som drives?

1.1 Datatilfang

Arbeidet er utført innenfor en tidsramme på knapt 2,5 ukeverk. Beskrivelsen bygger på følgende tre kilder:

1. KUPs årsmeldinger, samt løpende virksomhetsrapportering, der aktivitet i grupper rutinemessig rapporteres.
2. Loggføring av alle henvendelser fra/til/om brukere i tidsperioden fra 15 september til 30 oktober 2001 (omlag 35 virkedager).
3. Halvstrukturerte intervjuer med 8 unge brukere, tre representanter fra samarbeidende virksomheter, samt med medarbeidere i KUP. Underveis har vi i tillegg hatt gjentatte samtaler om virksomheten med daglig leder.

I tillegg har vi, i forbindelse med dette og tidligere arbeid i Kristiansand, tilbrakt mange timer sammen med ungdom og medarbeidere i KUPs lokaler. Dette har gitt rom for observasjoner av samhandling mellom de tilstedeværende, samt anledning til uformelle samtaler med ungdommer og medarbeidere.

Det sier seg selv at dette datatilfanget er det knappest mulige for å kunne gi en rimelig beskrivelse av virksomheten. Det er særlig i punkt 3 ovenfor at begrensningene kommer til uttrykk. De 8 brukerne er alle ungdommer med tilknytning til KUP, ingen er ”tidligere brukere” som har brutt kontrakten fordi de av en eller annen grunn ikke måtte ha funnet seg til rette, eller ikke følte at de hadde utbytte av det de deltok i. De 8 er altså ikke nødvendigvis representative for den målgruppe KUP henvender seg til. Som det senere vil framgå gir for øvrig disse brukerne uttrykk for til dels svært positive og samstemte vurderinger av KUP’s virksomheter, samt av eget utbytte ved deltakelse.

¹ Solveig Botnen Eide: ”Livssynsspenninger og profesjonell legitimering”, i Repstad, Paal (red): ”Den lokale velferdsblanding. Når offentlige og frivillige skal samarbeide.” Universitetsforlaget 1998.

Når man skal samle data om relativt oversiktlige systemer er det et poeng, som blant andre Ottar Brox har pekt på, at man relativt raskt vil nå et metningspunkt i den forstand at man i intervjuer med suksessive informanter får mindre og mindre ny informasjon. Etter – la oss si den tiende informanten – kommer nesten ikke noe nytt. Informasjon fra informantene fra 11 til 20 i rekken tjener bare som en form for konfirmasjon og bekreftelse av det man fikk vite fra de ti første. Samstemthet og stor grad av overensstemmelse i det våre informanter har fortalt, gjør det fristende å vise til dette ”metningsperspektivet”, selv om vi på ingen måte kan utelukke at det blant nåværende- og tidligere brukere kan finnes personer med negative erfaringer fra- eller synspunkter på KUPs arbeid.

Også informanter for samarbeidende virksomheter kunne med fordel vært flere. Typisk for de tre som her er intervjuet er at de arbeider i virksomheter som er helt sentrale ”leverandører” av brukere til KUPs gruppevirksomheter. Dels dreier det seg her om lærer i grunnskole som formidler kontakt for elever med spesielle faglige og sosiale oppfølgingsbehov, og dels om medarbeider ved Forsterket Helsestasjon som formidler kontakt til gruppevirksomheter for unge (alene)mødre, samt en person med mange års erfaring fra arbeid i barnevernet.

Også disse gir – som vi senere skal komme tilbake til – uttrykk for svært positive vurderinger av det arbeid KUP driver.

1.2 Brukere, bruksformer

I oktober 2001 var det om lag 65 faste unge brukere av KUP. (I tillegg kommer tre ”satelittgrupper” i Voie, Grim og Lund, samt ei ”leksegruppe” som drives sentralt. Disse er ikke med i tallgrunnlaget.)

Antallet brukere kan variere fra måned til måned, men vil normalt ligge mellom 60 og 70 personer.

I vår observasjonsperiode var 44 ungdommer aktivt med i 8 grupper, 24 av disse ble også ved en eller flere anledninger ”individuelle brukere” ved at de var i kontakt med KUPs medarbeidere utenom gruppevirksomheten.

Ytterligere 21 ungdommer hadde kontakt med KUP på individuell basis. Felles for alle disse er at de på ett eller flere tidligere tidspunkt har deltatt aktivt i gruppevirksomheter.

Vi finner altså tre kategorier brukere:

1. De som bare har tilknytning gjennom gruppevirksomhet en kveld pr uke (20 personer).
2. De som i tillegg har hatt individuell kontakt utenom gruppevirksomhet (24 personer).
3. De som bare har individuell kontakt (21 personer).

I alt drives 12 faste grupper. Ni av disse har mer eller mindre byomfattende rekruttering. (De tre satelittgruppene er lokalisert til bydeler, både når det gjelder rekruttering, så vel som forankring av virksomhet.) Hver gruppe møtes ukentlig en ettermiddag eller kveld i løpet av ukens fire første dager.

Gruppene har ulik karakter og sammensetning. Ni av gruppene kan karakteriseres som sekundærforebyggende grupper sammensatt av ”vanlige” ungdommer som sliter med ulike vanskeligheter. Disse gruppene har fra 5 til 11 deltakere.

Tre grupper er spesielt tilrettelagt for til sammen syv ungdommer som har det til felles at de er, eller har vært aktivt med i det nynazistiske miljøet i byen. Det er altså her tale om grupper med to eller tre deltakere. Disse er langt på vei bygd opp rundt venne-/venninnepar som har hengt sammen over lengre tid. Dette er grupper der det neppe er aktuelt å ta inn flere. Dette er ”grupper” der gruppebetegnelsen trolig kunne vært erstattet med ”parvis oppfølging”, altså en rasjonell variant av individuell oppfølging. Samtlige av disse 7 personene har hatt individuell oppfølging i tillegg til deltaking i gruppe. I vår observasjonsperiode hadde disse 7 til sammen 68 individuelle ”møter” med KUP, i tillegg til de ukentlige gruppetreffene.

De som er deltakere i grupper er unge. Gjennomsnittsalder for gruppedeltakere er 16,5 år, men hele 21 år for de ungdommene som har fast kontakt med KUP, men uten å delta i gruppevirksomhet.

1.2.1 Veien inn

De to hoved-tilknytningsformene – gjennom gruppedeltaking og gjennom mer eller mindre formaliserte individuelle avtaler – reflekterer sentrale sider ved virksomheten. Det er ingen tvil om at *veien inn* i KUP går gjennom gruppedeltaking. Ungdommenes første møte med virksomheten skjer i gruppe, med et begrenset antall andre ungdommer, med fast voksen ledelse, med ukentlig fast møtetidspunkt, delvis også med fast møtested².

Rekruttering til ordinære grupper skjer gjennom skoler, og til ”mødregruppa” gjennom Forsterket Helsestasjon. Forbindelse til KUP etableres via *mellommann*. Sosiallærer ved skolen er den viktigste slike. Den første orientering og informasjon om KUPs tilbud skjer i samtale mellom elev og sosiallærer. Det neste skritt er normalt at en representant fra KUP har samtale med eleven på skolen. Dersom KUP har plass, og eleven er interessert, vil ”medlemskapet” normalt være etablert gjennom dette.

Rekruttering til mødregruppa skjer i prinsippet på samme måte. Orientering om KUP gis til unge gravide jenter som av ulike grunner er henvist til såkalt forsterket helsestasjon, og som gjennom helsestasjonen altså gis et betydelig utvidet tilbud om kontroll gjennom svangerskapet. Også til denne målgruppa vil KUP ha individuelle samtaler med aktuelle jenter om hva man kan tilby.

KUP rekrutterer altså i nært samarbeid med viktige andre institusjoner. Det er mellommenn i disse institusjonene som i utgangspunktet vurderer, og velger ut de kandidatene de regner som aktuelle for KUPs tilbud. Det viktige her er at rekruttering i alt vesentlig er frikoblet fra *den unges egne etterspørsel*. Det innebærer at viktige hindringer eller terskler for innpass er fjernet. Det å komme i posisjon til forvaltningens ulike tjenester innebærer normalt at den mulige brukeren nettopp etterspør tjenesten. Slik etterspørsel forutsetter et minimum av kunnskap om hvor hvilke tjenester er å finne, et minimum av innsikt i egne private problem, samt en innsikt i forbindelsen mellom det private problem og den eller de tjenester som er etablert for løsning av slike. Etterspørsel forutsetter med andre ord et minimum av kompetanse.

I vårt tilfelle er det ikke den potensielle bruker, men den *lokale mellommann* som besitter denne kompetansen. Det er mellommann som ser forbindelsen mellom brukerens behov og KUPs tilbud.

Dette har flere viktige implikasjoner. Ikke bare er det slik at mellommann fjerner tersklene mellom den individuelle bruker og KUP som institusjon. Det er spesialister som

² Vi vil senere gi en mer detaljert oversikt over gruppevirksomhetene.

fungerer som mellommenn. De er spesialister i ”individuelle behov”, de er spesialister i ”ungdomsmiljø”, og vil derfor bedre enn mange andre medarbeidere bidra til at KUPs tilbud når fram til de unge som trenger det. Mellommenn bidrar altså på viktige måter med *distribusjon* av tilbudet, og mellommannsleddet er en viktig garantist for *kontinuitet* i slik distribusjon. At *sosiallærere* trolig er den viktigste distributør, innebærer dessuten at KUPs tilbud markedsføres gjennom den eneste institusjon som når alle barn og unge, nemlig skolen.

I et forebyggende perspektiv er koblingen mellom KUP og sosiallærerkorpset trolig særlig viktig fordi det muliggjør *tidlig* intervensjon. Som vi senere skal komme tilbake til, er fleksibilitet ett av de stikkord som best karakteriserer KUPs arbeids- og organisasjonsform. *Indikasjoner* på at noe ikke er som det burde være, er tilstrekkelig grunnlag for å komme inn i KUP. Det kreves ikke forutgående utredning med ”diagnose” eller ”anamnese” for opptak. For sosiallærere og andre mellommenn er derfor tersklene for ”å melde fra til KUP” lavere enn til andre instanser. Vi kommer tilbake til noen mulige implikasjoner av dette under avsnitt 3.2.

Formidling via mellommann er den dominerende og viktigste rekrutteringsform. Av de 8 intervjuede brukerne oppgir 7 at det var sosiallærere og helsestasjon som var formidlingsorgan. Den siste informanten oppgir at han kom med via en kamerat som hadde fått plass i KUP.

Jeg hadde ikke noe bedre å gjøre. Jeg bare hengte rundt på Grim. En jeg kjente sa han skulle på KUP, og jeg ble med bare for å ha noe å gjøre.

Det foreligger ytterligere et par eksempler på rekruttering med venner som mellommenn, men denne rekrutteringsformen har relativt sett langt mindre utbredelse enn den som går via skole og helsestasjon.

2 Virksomhetene

2.1 Generelt

De rekrutteringsformene som er beskrevet ovenfor framstår som rimelige og logiske når vi ser på huset, og de virksomhetene huset rommer.

For KUP har et tilholdssted, et hus. Men du skal være godt kjent for å finne fram. Det er ingen vaiende faner eller lysende neonskilt som forteller hvor du skal gå. Om du finner huset er du fortsatt på leit, for huset er stort og skilt mangler. Så lommekjent må du være at du uten noen form for veiledning må finne fram i trappene til tredje etasje. Her finner du en dør – fortsatt uten skilt – som fører inn i KUPs lokaler. Om det er folk til stede kan du gå inn. Hvis du tør – og det gjør du om du er etablert bruker, for da vet du hva som finnes på innsiden. Men som ukjent ville du helt sikkert nøle, kanskje ville du forsiktig banke på. Men du ville ikke gjøre det den kjente, etablerte bruker ville gjøre, nemlig åpne døra og gå rett inn!

Fasader forteller mye om det som skjuler seg bak. Noen er prangende, nesten påtrengende i sine forsøk på å tilvende seg oppmerksomhet. Det som er bak lever av at flest mulig av oss reagerer på appellen som lyder: Kom og kjøp!

Andre fasader er mindre prangende, men ikke desto mindre tydelige; kirken, rådhuset, politistasjonen, skolen. Felles for disse, så vel som for forretningsbygget, er at de tydelig forteller om sin allmenne tilgjengelighet. Alle har vi adgang med det relevante ærend. Vi står overfor fasader som signaliserer sin spesifikke offentlighet.

Motsatsen er det private. Fasaden forteller at adgang er avgrenset. Til hjemmet er det bare familiens medlemmer som har uinnskrenket adgang. Alle andre – naboer, venner og slektninger – må annonsere sin ankomst og vente på at døra skal bli åpnet. Så kan de inviteres inn. Men de har ikke *krav på* adgang, slik de ville ha til forretningen eller til det offentlige kontor (såfremt relevant ærend og oppvisning av vanlig folkeskikk).

KUP ligger tett opp til denne private idealtypen.

KUP har mange likhetspunkter med et privat hjem. Det man driver med, og måten man gjør det man gjør, har mange likhetspunkter til aktivitetstyper- og former i familien. ”Familie” er trolig den metafor som best dekker virkemåten (og ”funksjonene”) i KUP. Samvær i KUP-regi har samme uformelle preg som i familien. Rollefordelingen har klare paralleller til foreldre-barn deling i familien. Brukere som ”barn” (og i gruppesammenheng som ”søsken”) og lederne som ”foreldre” gir mening. Spørsmålet er kanskje om lederne i det hele tatt gjør noe annet enn det foreldre i en normal familie ville foreta seg? Spørsmålet er også om brukernes forhold til lederne på noen måte skiller seg fra de forhold barn kan ha til sine foreldre?

Poenget er at familie-liknende relasjoner skiller seg fra andre relasjonsformer gjennom det å være *personlige og individualiserte, de er uspesifikke, følelsesbelagte og i liten grad basert på forutsetning om ytelser*. Gjennom dette åpnes det for muligheter for det unike, muligheter som ikke er tilstede, eller endog illegitime i andre relasjoner.

Relasjonene i KUP skiller seg for eksempel vesentlig fra den idealtypisk lærer-elev relasjonen. Lærerens forhold til elevene forutsettes å være basert på universalisme; læreren har ikke *lov* (utenfor visse rammer) å særbehandle enkeltelever. Læreren forutsettes å være (relativt) følelsesmessig nøytral i forhold til sine elever, relasjonen er dessuten spesifikt avgrenset til fag og skole, og relasjonene er i høy grad ytelsesorientert.

Det at relasjonen mellom KUP og brukere er *uspesifikk* er et særlig sentralt kjennetegn. I dette ligger at forholdet ikke er avgrenset til et bestemt sakskompleks. I relasjonen KUP – bruker er grensene for det relevante meget vide. Dette avspeiles ikke minst i det breie spekter av spørsmål brukere tar opp med ansatte i KUP, og som vi senere skal komme mer tilbake til.

2.2 Gruppevirksomhet

Familiemetaforen har også gyldighet når vi ser på aktiviteter (noen ganger på *fravær* av aktiviteter). Det prates. Prat er en form for ikke-aktivitet der samværet i seg sjøl er det overordnede.

I en gruppe vi besøkte laget man julekort. Men mer dominerende enn aktiviteten ”lage julekort” var prat, prat som på et vis overskygget klirring fra saks og gnissing fra tusjpen. Så ”egentlig” er aktiviteten samvær. Den ”planlagte aktiviteten” (les: lage julekort) fortøner seg som middel for å få i stand samvær og prat! Dette inntrykket understrekes i flere av ungdommenes egne beretninger. ”*Vi er sammen på ...*” ... ulike aktiviteter sier ungdommen når vi spør hva de gjør i KUP. Med andre ord er det ”å være sammen” framhevet før betegnelse for aktivitet blir gitt. Så i KUP gjør man altså akkurat det samme som man gjør i familien; man er sammen, og det å være sammen blir et mål i seg sjøl.

Men også aktivitet som middel til samvær har noe familieaktig ved seg. Man spiser. *Mat* er en ”aktivitet” i KUP. Felles lunsj rundt oppdekket bord i KUPs lokaler er et daglig innslag, og ungdom som ”tilfeldig” stikker innom deltar i den.

Kanskje kom de fordi de var sultne? I hvert fall får de mat. Og så blir det også en prat.

Gruppekveldene kan være organisert rundt ulike aktiviteter. Hva gjør dere? spør vi. Vi får ei lang rekke ”aktiviteter” til svar: vi fisker, vi skyter leirduer på fjorden, vi kjører trail, vi går på kino, vi reiser på hyttetur, ... og en gang i året drar vi til utlandet! – det siste blir framhevet som noe særlig stort. Men i alle disse sammenhengene er det mat. Og igjen; mat gir samvær. Veldig tydelig ble det da vi kom inn på trail-kjøring. ”KUP må jo ha tilgang til mange sykler når så mange kan kjøre”, sa vi. ”Neida, det var bare en sykkel, men så sto vi andre rundt grillen og prata til det ble vår tur til å kjøre”, var svaret.

Vi framhever dette, ikke for å understreke at ”mat” er viktigere enn ”aktivitet” (eller omvendt), men for å vise at vi snakker om hele ”pakker”, der helheten blir mer enn summen av delene. Aktiviteten + maten + praten blir samvær, *som i en familie*. Dette poenget kan selvfølgelig trekkes for langt. Men vi tar sjansen, fordi dette forekommer oss å være noe av kjernen i virksomheten. Det er denne helheten som er viktig. Det å *gjøre* aktiviteter gir rom for å *være* sammen. Ved å være sammen blir man kjent, når man er blitt kjent kan kjennskap bli til vennskap....

2.3 Individuelle ”møter”

I de om lag 35 virkedagene³ i september/oktober 2001 fant det sted til sammen nesten 230 individuelle ”møter” mellom KUP og 44 av de registrerte brukerne. Om lag 60 prosent av disse (140 møter) var mellom KUP og ungdom som i tillegg deltok i gruppe. Av disse gjaldt som nevnt 68 de syv ungdommene som er med i de tre spesielt tilrettelagte gruppene.

De øvrige vel 90 ”møtene” var mellom KUP og 21 ungdommer som har et mer eller mindre formalisert tilbud om individuell oppfølging.

(I tillegg hadde medarbeidere i KUP i denne perioden 70 møter med eksterne samarbeidspartnere. De fleste av disse møtene var av generell administrativ art, de handlet om spørsmål som berørte drift av virksomhet i gruppe- eller på høyere nivå.)

Hva er ”et møte”?

Som nevnt innledningsvis skulle KUP i observasjonsperioden registrere *alle* henvendelser fra, til, eller om enkeltungdommer. Det vil si at ”møtene” som ble registrert omfatter alle kontakter initiert av ungdommene selv, telefonisk eller ved personlig oppmøte på huset. Disse utgjør en klar majoritet av henvendelsene. ”Møtene” omfatter også andres (for eksempel foreldres) henvendelser til KUP på vegne av, eller om, en aktuell bruker. En tredje kategori slike ”møter” er de hvor KUP selv har tatt initiativ for å få kontakt med en bestemt bruker. Dette er den nest største kategorien.

Hva handler så disse møtene om? Det er fristende å svare at de handler om ”alt og ingenting”.

I det at de handler om ”alt”, ligger at i én del av møtene er det tale om et stort mangfold av saksforhold som vanskelig kan klassifiseres. Det er bl.a. med bakgrunn i dette at vi kan hevde, som vi gjorde ovenfor, at relasjonene mellom KUP og brukere er uspesifikke, fordi rammene for de relevante saksforhold er så vide.

I det at en annen del av møtene handler om ”ingenting”, ligger at det er vanskelig å finne noen annen grunn for ”møtet” enn det å møtes! ”Han kom innom for å slå av en prat”, er typisk formulering i journalføring fra slike møter. Når ”møtet” slik sett handlet om ”ingenting”, er det karakteristiske at den som stakk innom ikke hadde et ærend, slik han måtte ha hatt om han skulle gått inn i en butikk eller et offentlig kontor (konf. ovenfor).

Igjen er *familie* den beste metafor for å beskrive ”møtevirksomheten” i KUP. Det er bare i familien man kan snakke om ”alt”, der ingen spørsmål er for store (eller for små), og der alle spørsmål er relevante. Og som i familien er det vekslinger mellom slike mangfoldige saksorienterte møter der konkrete spørsmål skal finne sin løsning, og møter der man møtes for å være sammen. Det er karakteristisk for slike alt- og ingenting-møter i KUP, at de skifter mellom å være saks- og samværsorienterte, fra den ene anledning til den neste. Noen slike eksempler av møter med vekslende innhold mellom KUP og samme bruker kan illustrere dette:

Møter med kvinnelig bruker, 22 år, eksempel I:

25/9: *hun kom (uannmeldt) innom, vi pratet litt om hvordan det gikk hjemme. Hun lånte telefonen.*

2/10: *hun ringte. Ønsket hjelp til flytting, avtalte flytting den 9/10*

³ Observasjonsperioden strakk seg fra 15 september til 30 oktober med fratrekk av høstferien.

8/10: *hun kom (uanmeldt) innom. Vi pratet litt om livssituasjonen, jobb, bolig osv.*
 9/10: *flyttet med hjelp fra KUP*
 12/10: *hun kom (uanmeldt) innom. Vi pratet om mor og om jobb.*
 21/10: *hun ringte, var bekymret for (annen bruker) som er deprimert og som avviser å ta mot hjelp⁴*
 24/10: *hun kom (uanmeldt) innom. Ønsket hjelp til reparasjon av sykkel. Pratet om forholdet til kjæreste*
 25/10: *kom etter avtale for å hente ferdig reparert sykkel*
 29/10: *kom (uanmeldt) innom. Pratet*

Møter om/med mannlig bruker 17 år, deltar også i gruppe, gruppekvelder er tillegg.
 Eksempel II:

16/9: *mor ringte vedr. skilsmisse. Ønsket hjelp til flytting. Ba om felles samtale med oss, seg og sønn*
 17/9: *han (gutten, vår anm.) kom uanmeldt innom, snakket om flytting, avtalte flytting*
 18/9
 18/9: *han og mor ankom til avtale. Flyttet i to lass med minibuss og henger*
 26/9: (kl 11.00) *han kom uanmeldt innom for å låne telefon*
 26/9: (kl 12.20) *kom uanmeldt innom i store-fri for å prate*
 26/9: (kl 14.15) *(medarbeider i KUP) traff ham tilfeldig i byen. Han ønsket hjelp i forbindelse med kjøp av DVD-spiller*
 27/9: *kom uanmeldt innom i store-fri*
 1/10: *telefon fra mor, ønsket samtale*
 5/10: (kl 18.30) *besøk av mor som gav uttrykk for alvorlige personlige problemer*
 5/10: (kl 19.00) *avtale med prest (i hennes menighet) om oppfølging*
 5/10: (kl 19.30) *oppfølging fra menighet*
 8/10: (kl 11.15) *kom uanmeldt, mat + prat. Drøftet mors situasjon*
 8/10: (kl 14.00) *kom uanmeldt, mat + prat*
 8/10: (kl 17.00) *kom uanmeldt, lånte telefon for å ringe hybelannonser*
 11/10: *SMS-melding fra mor, bekymret for seg selv og sønnen (KUP ringte mor tilbake)*
 12/10: (11.30) *traff ham på gata, han ønsket å bli kjørt til (adresse)*
 12/10: (kl 12.10) *telefon fra mor, er bekymret for sønnens høye blodtrykk*
 16/10: (kl 11.30) *han kom uanmeldt innom. Samtale om medisinsk oppfølging, om mors situasjon og om borteboerstipend*

16/10: (kl 20.45) *KUP ringte skolelegen, enige om at han skriver anbefalinger om stipend*
 17/10: *kom innom uanmeldt. Mat + prat, veldig takknemlig for stipend*
 30/10: (kl 10.15) *kom uanmeldt innom. Hjelp til å skaffe hybel. Mat + prat*
 30/10: (kl 18.00) *hjalp til med flytting*

Møter om/med bruker, gutt 18 år, eksempel III:

20/9: *kom innom uanmeldt, ønsket hjelp til å få kveldsjobb + hjelp til førerkort*
 2/10: *kom innom uanmeldt, frustrert over kjørelærer (brutt avtale? vår anm.) KUP kontaktet kjørelærer.*
 11/10: (kl 13.00) *kom innom uanmeldt. Slåssing på skolen, konflikt med rektor, selv skrevet brev og bedt rektor om unnskyldning*
 11/10: (kl 15.00) *kom innom uanmeldt, ble med på handletur, øvelseskjørte til butikk*
 16/10: *kom til avtale, leste teori til førerprøven sammen med medarbeider fra KUP*
 22/10: *ringte, avtalte nye runder med lesing av teori til førerprøve*

⁴ KUP mottok en rekke bekymringsmeldinger fra andre brukere i perioden. Ved denne henvendelsen tok KUP kontakt med politiet som dro på hjembesøk for å sjekke at alt var ok.

23/10: kom til avtale, leste teori

25/10: (kl 14.00) kom innom uanmeldt, opptrådte provoserende og truende. Ble bedt av KUP om å gå. Nektet, måtte kastes ut

25/10: (kl 19.00) ansatte i KUP har møte, enighet om å kjøre "kontant og restriktiv linje"

30/10: traff ham tilfeldig i byen, stressa med kjøreteori. Var oppgitt

I alt er det 6 brukere med like lange kjeder av møter som i eksemplene ovenfor. Hovedregelen er, som i de refererte eksemplene, at det er brukeren selv som tar initiativ til kontakten, at dette initiativet tas ved personlig frammøte, og at frammøtet er uanmeldt. (En av de seks brukerne skiller seg fra dette ved at det i alle eksemplene er KUP som tar initiativ til kontakt, noen ganger etter telefonisk forhåndsavtale, men det ender oftest med at brukeren trekker seg. Av beskrivelsene framgår det at det i dette tilfelle er tale om meget omfattende rusmisbruk, også i den nære familien. Brukeren er trolig lite representativ.)

De refererte eksemplene gir gode illustrasjoner på vekslingen mellom saksrettede- og samvørsorienterte møter, eller det vi ovenfor har omtalt som møter om "alt" og "ingenting". Det er, som vi ser, betydelig spennvidde i de saksforhold som tas opp i saksrettede møter. Særlig i eksempel II ser vi dessuten at det "samværmøte" som følger det forutgående "saksmøte" får et preg av oppfølging. Når neste saksmøte har nytt innhold, vil det påfølgende samværmøte få et preg av oppfølging av dette nye.

Bredden i de saksforhold som brukere tar opp med KUP blir også illustrert ved eksemplene ovenfor. *Alt* kan tas opp.

KUP er ikke det organ som selv kan løse det problem som skjuler seg bak alle spørsmål, men KUP vet hvilket (forvaltnings)organ det er aktuelt å henvende seg til. KUP fungerer som en bro mellom brukeren og dette organet. Man gjør avtaler og etablerer kontakt (i eksemplene ovenfor til politiet, presten, legen og til sjåførlæreren). Man fjerner tersklene mellom bruker og aktuell tjenesteyter, terskler som er der enten fordi brukeren ikke ser sammenhengen mellom den aktuelle tjeneste og det uttrykte personlige behov, eller terskler som er der fordi brukeren ikke tør eller ikke kan etterspørre tjenesten selv. (I de refererte eksemplene er det for øvrig bemerkelsesverdig at kontakt til prest og lege etableres på tidspunkt som normalt ligger langt utenfor ordinær arbeidstid. Presten kontaktes klokken 19.00, skolelegen klokken 20.45.)

Det finnes langt flere eksempler på at KUP i ulike saksforhold – i samråd med bruker – tar kontakt med ulike forvaltningsorgan for å gjøre avtaler. Viktigste slike forvaltningsorgan er sosialkontor, trygdeetat, politiet, og i noe mindre grad fengselsvesenet.

For ungdommene blir altså KUP et bindeledd og en bro til viktige andre tjenesteytende institusjoner. Å være slikt bindeledd er en av de ytelsene KUP gir de unge. De tjenester KUP selv kan tilby, er først og fremst slike som skaper ramme for samvær (turer, ulike gruppeaktiviteter, reiser) og som er så attraktive for ungdommene at de knyttes sammen i gruppene. I tillegg ser vi at KUP gir individuell støtte og oppbakking, og bidrar til å løse store og små spørsmål, mange ganger er det tale om nokså hverdagslige problemer. For mange ungdommer gir det trolig en form for trygghet å vite at KUP er der. De mange uanmeldte besøkene gir klare indikasjoner i den retning.

KUP forvalter tre typer tjenester som etterspørres og brukes av mange ungdommer, men som ikke er annonsert, eller er å finne i noen "virksomhetsplan". To av disse framgår av eksemplene ovenfor.

Den første av slike uformelle ytelser er bistand til flytting. KUP disponerer en forholdsvis stor minibuss som dessuten kan utstyres med tilhenger. I vår observasjonsperiode blir bussen ”omgjort” til flyttebil ved en lang rekke anledninger. Dels er det unge brukere selv som ber om bistand når de skal flytte på (ny) hybel, eller som i eksempel II, hvor slik bistand også gies til den unge brukerens mor.

Den andre tjenesten KUP tilbyr mange av sine unge brukere er ulike former for bistand til å ta førerkort. Slik støtte gis til lesing av teoriprøven som i eksempel III, men en langt større andel av brukerne deltar i øvelseskjøring med erfaren sjåfør fra KUP som veileder. Blant ungdommene er dette en kjent del av KUPs tilbud. Det er en populær, og tydelig sterkt etterspurt tjeneste.

Den tredje form for tjeneste er transporttilbud. Noen brukere, særlig deltakerne i mødregruppa, har stående tilbud om transport for seg og sitt barn til og fra gruppevirksomhetene. Begrunnelsene er enkle; for mange brukere er det tale om lange transportetapper. Offentlig kommunikasjon (buss) er tilgjengelig, men med barnevogn kan dette mange ganger bli et slit, og oppleves som en hindring mot å delta i gruppevirksomhetene. Tilbud om å bli hentet og brakt hjem igjen overvinner denne hindringen.

Transport i KUP-regi gjelder også andre grupper, når disse skal på hyttetur eller når gruppevirksomheten er lagt ut i naturen. (På den tiden vi snakket med ungdommene i desember 2001, var ”elgsafari” et stykke utenfor byen en av de aktivitetene som var under planlegging. Til denne var bussen et selvsagt hjelpemiddel).

3 KUP - ulike brukere, ulike oppgaver

De tre eksemplene viser at det er store ulikheter i hvilke spørsmål ulike brukere reiser overfor KUP i de individuelle møtene. Flertallet av de ungdommene som deltar i ordinære grupper har gruppedeltaking som eneste tilknytning, det vil si at de ikke etterspør noe utover det de får i gruppe.

Vi har understreket at KUPs måte å fungere på best kan sammenliknes med familiens. *Vi vil hevde at de spørsmål ungdommen tar opp med KUP er avledet av familien.* Med dette mener vi at ungdommene legger de spørsmål fram for KUP som de ikke kan få svar på, eller bistand til, av egen familie. KUP blir derved en "supplerende familie" som kompenserer for utilstrekkeligheter i brukerens oppvekstfamilie. Det betyr at i familier der ressursene er mange, vil de spørsmål som overlates til KUP være få, med synkende ressurser vil spørsmålene bli flere.

Vi vil altså hevde at det er eventuelle begrensninger i den unges muligheter for omsorg og bistand i den nære familie som avgjør om- og hvor mye KUPs tjenester etterspørres. Det er dette, og ikke den unges individuelle ressurser eller "problempofil" som er avgjørende for hvor omfattende denne etterspørselen blir.

Flere av de informantene vi intervjuet kommer direkte og indirekte inn på dette. "KUP var (er) viktig fordi det ikke fungerte/(er) hjemme" er en form for felles omskrivning av utsagnet til minst fire av de 8 informantene. Felles for disse er at de viser til vanskelige (til dels tragiske) hjemmeforhold. "KUP ble mitt andre hjem", sier en av informantene med henvisning til konfliktene i familien. I senere intervjuer brukte vi denne formuleringen når ungdommene snakket om sitt forhold til KUP. "...så KUP ble på et vis ditt andre hjem", spør vi. Et bekreftende nikk fra noen, et reserverende "... tja, kanskje" svar fra andre var svaret fra flere. Men en sa tvert nei: "...KUP er ikke mitt andre hjem (...) KUP er mitt første hjem!"

3.1 Brukeres vurdering av KUP

Som nevnt har vi intervjuet 8 nåværende (6) og tidligere (2) brukere om deres erfaringer fra, og vurderinger av KUPs arbeid. Fem av disse er intervjuet i KUPs lokaler, de øvrige enten hjemme, eller på skolen. Tre av disse 8 er enslige mødre som nå er aktive deltakere i mødregruppe, to er forholdsvis nye, og har stort sett bare vært med i mødregruppe, mens den tredje også deltok i gruppe i KUP før hun ble gravid og fikk barn.

De fem øvrige brukerne forteller alle at de var i en vanskelig og konfliktskyt situasjon på den tiden de kom med i KUP. Alle hadde et vanskelig forhold til skolen. På grunn av ulike atferdsproblemer og/eller konflikter med lærere, ble de overført til former for spesialopplegg i skolens regi. Dette var for alles vedkommende mens de var elever i grunnskolen. I tillegg til tilpasningsproblemer på skolen, forteller tre av disse informantene om betydelige konflikter i forhold til foreldre, eller om foreldre som på

grunn av rus eller annet ikke var i stand til å ivareta foreldreansvaret. Én forteller at barnevernet var koblet inn allerede i førskolealder, to andre at barnevernet ble koblet inn da de i ti-tolv årsalderen ble tatt for kriminalitet.

Alle disse informantene er entydig positive i sine vurderinger av KUP. De to eldste var med allerede da KUP ble startet for snart ti år siden. Begge er henimot overstrømmende når de skal fortelle hva KUP har betydd for dem. *"Om jeg vant i Lotto, skulle jeg gitt mye til KUP"*, sier den ene av dem. *"Var det noe du ønsket at KUP skulle gjøre som de ikke gjorde"*, spurte vi den andre av disse. *"Ingenting. Alt var OK, savnet ingen ting. For meg var KUP en suksess"*, var svaret. (Begge disse informantene er nå først i tyveårene, og etablert med egen familie.)

De øvrige informantene har kortere fartstid i KUP, de er alle aktive deltakere i grupper, eller har jevnlig kontakt på individuell basis. Disse uttaler seg omtrent like positivt, én går enda lenger: *(...) for meg betyr KUP nesten alt for tiden ... KUP er mitt første hjem."* Denne informanten står i ferd med å flytte på hybel, en hybel KUPs medarbeidere har hjulpet ham til å søke på. Han har nylig begynt i jobb (den første) gjennom a-etat, en jobb som KUP hjalp ham med å få. Han hevder å ha fått større avstand til det destruktive miljøet han til for ikke så lenge siden var med i.

Det er nesten ikke mer å si om brukernes vurderinger av KUP ut fra disse intervjuene. Alle, uten forbehold, er entydig positive til KUPs virksomheter. Som de gode sannhetssøkerne vi er, åpnet vi helt eksplisitt for mulige negative erfaringer eller kritiske vurderinger – "... Var det noe du skulle ønsket deg annerledes? .... Ble dere hørt på? .... Ble du lei av å gå der?

Ingen har innvendinger! – ikke mot virksomhetene eller lederne. De få reservasjoner som kommer handler om andre ungdommer, ungdommer som "lager kvalm" i gruppa eller i virksomheten, ungdommer som kverulerer med lederne og som ødelegger for fellesskapet. Det refereres her (fra to informanter) til hendelser der enkeltungdommer har opptrådt provoserende og til dels voldelig. Det blir understreket at dette handlet om enkelthendelser.

Informantene gir uttrykk for at KUP har et lydørt system. Dersom medlemmer i ei gruppe har ønsker om spesielle aktiviteter er lederne fort med på å føre idé via plan til handling. Ungdommene opplever også selv å bli trukket med i planlegging av aktiviteter, ikke minst gjelder dette de årlige utenlandsturene.

To deltakere i mødregruppa uttrykker et behov for større grad av differensiering i sammensetning av grupper. Unge gravide bør få et eget tilbud, mødre med helt små barn må også få et eget tilbud, fordi det er problemfylt å ha spedbarn og småbarn (2-3 åringer) i samme gruppe. Unge gravide har helt spesielle spørsmål de ønsker å ta opp, unge med spedbarn har også spesielle spørsmål, i det minste andre enn de mødrene med litt eldre barn har. Spedbarn og tre-åringer går dessuten ikke særlig godt sammen – treåringer blir lett for hardhendte. Etter det vi forstår er ønsker om slike mer differensierte grupper allerede delvis imøtekommet. Hvor langt en kan gå i slik differensiering er jo for øvrig avhengig av at det er mange nok i hver underkategori som er i behov av de ytelsene gruppene kan gi. Antallet helt unge mødre og gravide jenter er jo (heldigvis) nok så begrenset.

At de svært samstemte positive vurderingene de 8 informantene gir uttrykk for i intervju står til troendes, styrkes gjennom virksomhetsrapporter som viser hva ungdommene i KUP faktisk gjør. Ungdommenes handlinger kommer dels fram gjennom de observasjoner av "møter" initiert av ungdommene selv, omtalt ovenfor. Det at ungdom

uanmeldt ”stikker innom” eller på annen måte tar initiativ til kontakt, indikerer at KUP er noe de setter pris på. Virksomhetsrapportene fra gruppevirksomhetene forteller om antall frammøtte til gruppekveldene. For de ulike gruppene var det i vår observasjonsperiode 6 gruppekvalder. Frammøtet i gruppene varierer mellom 60 og 100 prosent. En gjennomgående høy frammøteprosent er også en indikasjon på at gruppene sees som viktige for den enkelte deltaker.

En observasjon fra våren 2001, da vi i annen sammenheng intervjuet ungdom i Kristiansand, skal også nevnes. Flere av disse intervjuene ble foretatt i KUPs lokaler. Etter at intervjurunden var avsluttet ble vi sittende sammen med ungdommer og ansatte på KUP med prat over en kopp kaffe. I denne situasjonen var det at en av ungdommene som til da hadde deltatt i gruppevirksomhet over om lag ett år, begynte å forhandle med en av lederne om å få lov til å fortsette i ny gruppe over sommerferien. Argumentene for å få fortsette viste til ”å ha noe å gjøre”, ”å ha et sted å være”, og til ”tilhørighet”, altså ulike varianter av *”hvor viktig KUP er for meg...”*

Forfatterne av dette notatet snakket om denne observasjonen da vi seinere forlot lokalene

3.2 Samarbeidspartneres vurderinger av KUP

Samarbeid- og samarbeidsforhold mellom det kommunale barnevernet og KUP er som nevnt tidligere studert og beskrevet av Solveig Botnen Eide. Eide fant et utstrakt samarbeid om enkeltungdommer mellom KUP og de lokale sosialkontorene. Slikt samarbeid omfattet (da undersøkelsen ble gjennomført i 1997) så mange som mellom 60 og 80 ungdommer. Eide intervjuet medarbeidere i barnevernet og i KUP om erfaringer fra dette samarbeide.

Eides gjengivelse av barnevernsarbeidernes erfaringer med- og vurderinger av KUP, må ansees som meget positive. KUP er et kveldstilbud, KUP gir et tilbud om oppfølging av enkeltungdommer utenom ordinær arbeidstid. KUP gir et fleksibelt tilbud, en fleksibilitet som bl.a. er avledet av at virksomheten ikke er regelstyrt, slik lovpålagte, offentlige tjenester vil være. Sett fra barnevernets synsvinkel gjør dette KUP til et viktig supplement til barnevernets egne tjenester. Eide illustrerer dette med sitat fra intervju med en barnevernsarbeider: *”KUP gjør det vi ønsker å gjøre, men ikke har tid til.”*

Det følgende er basert på telefonintervjuer med representanter fra barnevern, skole (sosiallærer) og Forsterket Helsestasjon. Alle har jevnlig samarbeider med KUP.

Felles for disse informantene er at samarbeidet har strukket seg over flere år. Samarbeidet har i alt vesentlig handlet om enkeltindivider. Representanten fra barnevernet har dessuten erfaring fra samarbeid med KUP fra ulike fora der mer sektorovergrepene planer for rus- og kriminalitetsforebyggende innsats har vært utformet.

Felles for disse informantene er også at de gir uttrykk for meget positive vurderinger av det arbeid KUP utfører. Premissene er delvis felles: KUP har et viktig tilbud som den egne institusjon ikke selv har, men som institusjonens brukere har behov for.

De tre informantene er altså enige om at KUP forvalter noen viktige *supplerende tjenester*. Representanten for Forsterket Helsestasjon framholder at KUP tilbyr et viktig alternativt sosialt nettverk for unge gravide og enslige mødre. Tilbudet er særlig viktig, fordi mange av disse unge kvinnene har (eller har hatt) tett tilknytning til rusmiljøene, og alternative sosiale tilknytningspunkter er ofte svake.

Representanten for barnevernet, en medarbeider i ledende stilling, framholder dessuten at KUP blir en form for ”supplerende saksbehandler”.

Samarbeidet mellom oss og KUP er tett. Det handler om enkeltungdommer, - vi tar kontakt med KUP for ekstra oppfølging av ungdommer vi ser har behov for slikt, men like ofte er det KUP som tar kontakt med oss om enkeltungdommer som de alt har kontakt med, og som de ser er i behov av noe ekstra. Det er ofte at KUP er de første som ser at en enkeltungdom trenger noe av den oppfølgingen vi kan gi.

Vi stoler på KUPs vurderinger. De er utrolig flinke til å komme med gode ideer om hva man kan gjøre i forhold til enkeltklienter. Og når de legger fram slike ideer, er de alltid seriøse. På mange måter kan du si at KUP bistår oss og letter vår saksbehandling. De kjenner ungene!

Rollen som ”supplerende saksbehandler” har altså to aspekter. For det første ser KUP behov for innsats fra barnevernet i forhold til barn og unge som ikke fra før er registrert som klienter. KUP bidrar som brobygger og mellommann. For det andre fremmer KUP kreative løsninger gjennom forslag til hva man kan gjøre for enkeltungdommer, både i ”mellommansrollen”, og i forhold til unge som allerede er klienter i barnevernet, og som også er brukere i KUP, og ”... de er alltid seriøse.”

Innledningsvis pekte vi på at for sosiallærere er tersklene for å formidle ungdom til KUP relativt lave, og trolig lavere enn å formidle til barnevernet. Når KUP på sin side formidler nye ungdommer til barnevernet, må vi anta at disse kan være de som for sosiallærere og andre formidlingsagenter framstår som tvilstilfeller: ”Er det til barnevernet vi bør henvende oss om denne ungdommen?” Siden KUP har mellommannsrolle i forhold til barnevernet blir det likevel ingen feil henvisning.

KUP gir på denne måten et viktig bidrag til at forebyggende barnevernsinnsats når fram til målgruppen.

Vi-kan-stole-på-KUP, er en form for sammenfatning (som vi mener å ha dekning for) av ulike uttalelser fra disse informantene. I dette ligger flere elementer; *et faglig* – ”de er seriøse”, slik barnevernsarbeideren ovenfor uttrykker det, *et element av ordholdenhet* – de stiller alltid opp, *et element av velunderrettethet* – de kjenner ungene, slik barnevernsarbeideren sier.

”Å kjenne ungene” er en viktig side ved KUP, det er en av grunnene til at KUP blir ”supplerende saksbehandler”.

”De gjør noe med ungene der inne”, sier sosiallærer når vi kommer inn på hvilke resultater KUP oppnår. ”Hvis du vet om en 18-åring at han har gått i KUP siden han var 12, da kan du nesten være sikker på at det vil gå bra med ham videre i livet”, fortsetter han.

Den ansatte i barnevernet framholder også at KUP – og i særdeleshet KUPs leder – ikke bare har stor individkunnskap, men også god kjennskap til de ulike miljøene der barn med ulike problemer inngår. Slik velunderrettet oversikt gjør at KUP blir en viktig samarbeidspartner for kommunen under utarbeiding av rus- og kriminalitetsforebyggende handlingsplaner. Representanten fra barnevernet gir uttrykk for meget positive erfaringer fra slikt samarbeid med KUP.

De tre representantene for samarbeidende virksomheter gir altså entydig uttrykk for positive erfaringer fra samarbeid med KUP. KUP framholdes som et viktig bidrag i forebyggende barnevern.

Som i samtalene med de unge brukerne av KUP, stilte vi samarbeidspartnerne eksplisitte spørsmål om negative erfaringer, om innvendinger til, eller reservasjoner mot arbeidsform eller annet i KUP. Slike er helt fraværende. Vi lar representanten for barnevernet få siste ordet:

Jeg har bare positive erfaringer med KUP og bare ros å gi til det de gjør.

- Har du inntrykk av at dine kollegaer deler disse synspunktene?

Ja, jeg føler meg sikker på at alle mine medarbeidere her (i bydel) vil underskrive en slik attest.

- Kan vi sitere deg på det?

Ja!

3.3 Lønnede og frivillige medarbeideres vurderinger

Det følgende bygger på samtaler med ansatte i KUP, samt gruppeintervju med frivillige medarbeidere.

KUP er en fleksibel organisasjon.

De lønnede medarbeiderne understreker sterkt KUP's fleksible rolle. KUP har ikke samme åpningstid som et offentlig kontor. Selv om KUP's lokaler ikke er åpent til enhver tid, er ofte både lønnede og frivillige medarbeidere tilgjengelige. Dette er ikke noen ni-til-fire jobb. En stor del av jobben er kun å være til stede – for eksempel i KUP's lokaler – og å ta imot besøkende. Mye av jobben går ut på å prate med de som stikker innom. Men mye går også ut på å kjøre folk til og fra aktiviteter, være med på aktiviteter selv, følge opp ungdommer og delta på møter i barnevernet, arbeidskontor, oppfølgingstjeneste, i fengsel, på behandlingssenter eller følge ungdommer opp på deres arbeidsplass.

Hvis en ungdom er i krise, la oss si på fredag ettermiddag hvor de fleste ønsker ”å ha fri”, vil enten en av de ansatte eller en eller noen frivillige være villig til å trå til. De kontrasterer hvordan dette fungerer i barnevernet:

Vi forstår at barnevernet ikke er så fleksible som vi er, det er ikke helt normalt slik vi jobber.”(ansatt).

KUP kan – gjennom både fleksibilitet fra unge ansatte, fra en leder som kan jobbe sent og tidlig, men særlig fra de frivillige hjelpere – være på hugget når det skjer brå endringer i ungdommenes livssituasjon. Dette gir også mening....

Når jeg arbeidet her som frivillig tidligere, var det spennende og meningsfullt å få en akutt henvendelse en kveld eller ei helg.” (nå ansatt – tidligere frivillig).

De frivilliges arbeidstid er nettopp ikke fra kl. ni til fire – da er de fleste av dem enten opptatt med jobb eller skolegang.

KUP er et ubyråkratisk system.

Et annet kjennetegn ved KUP er korte beslutningskanaler. Hvis en trenger ressurser til å gjøre noe der og da – eks. hjelpe en ungdom som er i krise med å flytte, kjøre og hente, ta med seg en ungdom i krise på helgetur for å roe ned situasjonen etc. etc, er ressursene lett tilgjengelige. KUP er en liten organisasjon som er flink til ”å snu seg på hælen” når

situasjonen er vanskelig og problemstillingen er ”hva gjør vi nå – de første to-tre dagene”. Etter en slik ”krisehåndtering” kan arbeidet ofte oppleves som tyngre. Hvis det er snakk om å skaffe til veie større ressurser – som penger for å leie en hybel, en praksis plass eller arbeid, må ofte KUP henvende seg til det offentlige byråkratiet. I noen tilfeller oppleves dette som tungrodd. Men....

...etter hvert vet du hvem du skal henvende deg til i A-etat, på det enkelte barnevernsdistrikt, OT-tjenesten m.m. (ansatt).

KUP's arbeidsstil er uformell og nettverksorientert.

På den annen side – KUP har også gjennom 10-års virksomhet opparbeidet seg nettverk inn i de viktigste offentlige instanser og vice versa. Også offentlige etater spiller på KUP. Medarbeidere i KUP med gode relasjoner til enkelttungdommer kan oppnevnes som tilsynsfører eller støttekontakt, eller i gitte situasjoner som verge. I forhold til enkelttungdommer med særlig store behov for støtte har medarbeidere i KUP vært delvis lønnet av barnevernet for å fungere som støttekontakter.

3.3.1 Ansatte og frivillige: I roller som storesøster, storebror ... tante, onkel....

Både de ansatte og frivillige vi har intervjuet sier at de veksler mellom å ha en storebror/søsterrolle og en mer utpreget tante/onkel-rolle overfor ungdommene. Hvilken rolle man vektlegger har mye sammenheng med hvilken alder den ansatte/frivillige selv er i, og ungdommens alder – og hvilke type problemer ungdommen sliter med.

Unge frivillige kan innta en storesøster/storebror-rolle som er mer likeverdig, men ikke helt likeverdig:

-Gir du råd til NN?

Ja, og her gjelder det å finne en balanse mellom det å være åpen for det NN sier, og samtidig kunne være formanende på en pen måte..... Jeg har erfaringer og kan gi menneskelig støtte som kan hjelpe henne. Du er jo ikke akkurat en nær venn, men du blir jo også glad i vedkommende og da blir det mer kjekt. NN har en del sider som er all right. Vi kommuniserer bra og det er ikke slitsomt.” (Frivillig som for tiden arbeider med å få en ungdom som er 3-4 år yngre enn seg selv ut av et tungt belastet ungdomsmiljø).

Alle de tre ansatte har tidligere vært frivillige, og de sier alle at det har gradvis beveget seg mot ”onkel/tante”-rollen.

Jeg var tidligere mer ung og ”cool”. Nå er jeg eldre og setter mer grenser. Jeg blir nok sett på som mer seriøs enn før. (ansatt)

Av og til er jeg ”pappa” overfor X. Jo lengre du har jobbet, desto bedre blir du til å sette grenser – noe de setter pris på. Du er ikke så redd for å bli upopulær som du var i begynnelsen. Du blir mer vant med å sette grenser og å kontrollere at de overholdes. Derfor går du heller ikke for hardt ut og setter for harde grenser du ikke kan følge opp. (en annen ansatt).

Noen ganger blir voksenrollen forsterket av systemet.

Jeg har vært med [Y] i retten to ganger. Den andre gangen hadde [Y] ikke noen verge, slik at jeg ble oppnevnt som verge. ... ”Ellers har jeg bedrevet mye øvelseskjøring, har [Y] med på kino, [Y] har vært hjemme hos meg og spist middag sammen med min ektefelle og barn. Det liker han. Da blir [Y] nesten som en onkel/tante – og da tar [Y] hensyn. (frivillig som er 13 år eldre enn den ungdommen vedkommende arbeider med).

4 Våre vurderinger

4.1.1 En vanskeligstilt målgruppe

KUPs målgruppe er ungdom med ulike former for problemer som de selv, og med støtte fra egen familie, er ute av stand til å mestre. Disse unge er av slike grunner også i varierende grad brukere av ulike offentlige spesialtjenester, fra mer begrensede spesialtilbud i skolen, støttetiltak (og delvis omsorgsovertakelse) gjennom barnevernet, til ulike medisinsk forankrede behandlingstjenester. KUP er, og ser på seg selv som, et supplement til slike offentlige tjenester.

Vi har ikke oversikt over hvor stor den mulige målgruppen ”utsatt ungdom” i Kristiansand er, og hvor stor andel av denne som tar del i KUPs virksomheter.

Det vi med rimelig grad av trygghet kan hevde, er at til de mellom 60 og 80 unge som fra en måned til den neste er i kontakt med KUP, er kontaktflaten god, til mange av disse er den meget god.

4.1.2 Mer enn et fritidstilbud

De fleste brukerne av KUP deltar ikke i andre organiserte kommunale eller frivillig tilrettelagte fritidstilbud. KUP er altså så godt som alene om å gi et tilbud om organiserte aktiviteter til disse ungdommene. Vi har hevdet at dette er organisert på måter, og drevet i former, som best kan sammenliknes med en families måte å fungere på. Vi har derfor også hevdet at i mange sammenhenger fungerer KUP som et kompensierende supplement til mange av disse ungdommenes familie.

KUP er et viktig fritidstilbud, også et tilbud som gir sosial forankring.

KUPs virksomhet er i første rekke et omsorgstilbud- ikke et strategisk behandlingssopplegg. KUP forvalter heller ikke andre spesialiserte tjenester. Mange av ungdommene er – eller har del i – spesialiserte opplegg. KUP spiller ei tydelig rolle som bindeledd mellom ulike slike spesialiserte tjenester og den enkelte ungdom.

Dels bistår KUP ungdommene i å formulere ”bestillinger” (til a-etat, til sosialtjeneste Oda.), og dels gir KUP bistand i form av individuell oppfølging, for eksempel for å oppklare misforståelser eller å løse konflikter på arbeidsplass eller skole.

4.1.3 KUP er et åpent, oversiktlig, stabilt, og ubyråkratisk system

Våre observasjoner, supplert med utsagn fra brukere, ansatte, frivillige, samt samarbeidspartnere, peker entydig og uten forbehold på at KUP er et ubyråkratisk system med høy grad av fleksibilitet som på kort varsel kan stille opp i forhold til nye

enkeltindivider- og grupper. KUP er også et stabilt system med liten gjennomtrekk av ledere og frivillige.

KUP er en liten organisasjon med en leder, tre deltidsansatte og 25-30 frivillige. Organisasjonen har svært mye til felles med det som i organisasjonssosiologien omtales som entreprenørorganisasjon. Det er en liten organisasjon med en enkel og uformell struktur. Aktivitetene dreier i stor grad rundt organisasjonens leder som stort sett har oversikt over det meste av aktiviteten, og som følger dette gjennom en personlig overvåking eller oppfølging. Dette må ikke forstås slik at han henger over skuldrene på de enkelte hele tiden, men han har hele tiden oversikt over det meste av virksomheten – over hvem som gjør hva.

Det er lederen som foretar både de mer langsiktige strategiske overveielser og valg, og som fatter de mer dagligdagse avgjørelser. En slik sentralisering har som en viktig fordel at beslutningene fattes ut i fra dyp kunnskap om de problemstillinger organisasjonen arbeider med. Samtidig sier de ansatte at han sjelden opptrer autoritært – ofte spørres de til råds om hva de selv synes det bør gjøre i konkrete valgsituasjoner. Allikevel er det ingen tvil innen KUP hvem som er sjefen.

Et kjennetegn ved entreprenøren på KUP er at han arbeider med stor entusiasme, både sent og tidlig. Han har en egen evne til å snu seg svært raskt hvis noe akutt skjer. Samtidig sier de andre ansatte at dette ikke er helt uproblematisk for dem. Da kan det treffes beslutninger og gjennomføres tiltak som kan gå på tvers av hva en tidligere har avtalt. På den annen side har de vennet seg til at ”slik er det bare på KUP”. Når sjefen opptrer i ”tigergutt-rolle”, må de andre innta Ole Brums eller Tussis rolle for å skape en viss balanse. Samtidig sier de at daglig leder fullt ut aksepterer at de har et sivilt liv ved siden av som ikke gir rom for slik ”tigergutt-aktivitet” fra deres side.

Action-orienterte entreprenører trenger ofte en del motkrefter i organisasjonen slik at virksomheten ikke kommer ut av kontroll. Vi tolker det slik at disse motkreftene faktisk ivaretas av både de tre ansatte og av KUPs styre. For oss synes KUP å være i en slags organisatorisk balanse. Den har fortsatt en fleksibel entreprenørstruktur 10 år etter at tiltaket startet. Det er nettopp denne fleksibiliteten, sammen med det store innslaget av sivilt og frivillig engasjement, som gjør at KUP utgjør et viktig supplement til tradisjonell offentlig virksomhet overfor utsatte ungdommer.

Hvis en slik organisasjon blir for stor og omfattende, vil entreprenøren lett miste oversikten. Svaret på en slik situasjon kan være å byråkratisere organisasjonen, legge vekt på rutiner og formelle beslutninger. Men da mister også organisasjonen de fortrinn den har pr. i dag gjennom høy fleksibilitet og aksjonspreget handlingsdyktighet.

En vanlig motforestilling mot virksomheten til en aktiv entreprenør er at den er ”personavhengig”. Underforstått – hvis personen skulle slutte, vil virksomheten falle sammen. Vi tror ikke at dette er noe stor fare. KUP har både ansatte og frivillige som har deltatt i dette arbeidet lenge – slik at det dreier seg om arbeidsformer som er innarbeidet i organisasjonen.

Organisatoriske egenskaper ved KUP-systemet gjør at det blir oversiktlig for ungdom. Slike egenskaper bidrar til forutsigbarhet, og vi har grunn til å tro; – til trygghet. Det er grunn til å tro at disse egenskapene ved systemet for mange ungdommer gjør KUP til en form for stående sikkerhetsventil og til ”eksistensiell nødhavn”, og derved – i et samfunnsperspektiv – til et viktig beredskapsorgan i forhold til alvorlige individuelle kriser.

4.1.4 Mange ”lette” – noen ”tunge” brukere, en grenseoppgang?

Flertallet av brukere, særlig de yngste, lever i en relativt håndterbar livssituasjon. For disse utgjør kanskje KUPs tilbud det lille ekstra puffet som hjelper over kneika.

Det synes helt åpenbart at gruppevirksomhetene rettet mot de unge, er KUPs primære og viktigste innsatsområde. Det er følgelig i forhold til denne målgruppen innsatsen bør vurderes. Hvordan går det med *disse* ungdommene? Vi vet fra dette arbeidet at nærmere halvparten av dem som deltar i grupper søker individuell oppfølging i tillegg til gruppe, eller kommer tilbake som individuelle brukere etter at gruppen er avsluttet. Men hvor ”ble det av” de andre? Hvordan har de det, ett, to, eller fem år etter at de deltok i KUP? Vi har her intervjuet to tidligere brukere. Det er gått bra for begge. Begge gir de KUP mye av æren for at de kom bort fra rusmidler og ut av en risikofylt livsstil. Men det er bare to av flere hundre unge som har vært innom KUP i de vel ti årene virksomheten har eksistert.

Etter vår oppfatning vil det være viktig for KUP å føre en løpende oversikt over hvordan det går med de unge ungdommene som deltar i gruppevirksomhetene, for på den måten å kunne presentere løpende resultatregnskap over denne primære del av virksomhet.

Et mindretall blant brukerne sliter med tunge og delvis sammensatte problemer. Omsorgssvikt, atferdsvansker og rusmisbruk, hver for seg eller i kombinasjon, utgjør viktige sider ved problemprofilen. For noen av disse tyngst belastede, forsterkes problemene ved at de ”er gitt opp” av behandlingsapparatet, eller av at de har ”vokst ut av” lovpålagte ytelser i barnevernet. For disse – en håndfull personer – kan det synes som om KUP er et av de viktigste gjenværende tilbudet. Når KUP med små ressurser prøver der hvor andre behandlingsinstanser (psykiatri, barnevern, med institusjonsplassering, MST m.m.) gjennom stor ressursinnsats har feilet eller ikke strukket til, er det rimelig å anta at heller ikke KUP vil bidra til særlige endringer i brukerens livssituasjon. Problemene til mange av disse ungdommene er for omfattende og komplekse. I slike saker vil man ofte konstatere at livssituasjonen til brukeren i mange tilfeller forblir uendret, eller i verste fall er forverret.

Det er samtidig klart at KUP foretar en grenseoppgang i forhold til ”hvor tunge” brukere en kan arbeide med. ”Grensa går ved tunge rusmisbrukere”, sa en av medarbeiderne. Slik løpende ”grenseoppgang” er viktig.

Gjennom de snart ti årene KUP har eksistert, har trolig innslaget av ”tunge” og litt eldre brukere med en svært vanskelig livssituasjon gradvis økt. Disse mest vanskeligstilte blir igjen i KUP, og man ”akkumulerer” gradvis flere over tid. I nåtid kan det virke som om KUP makter å arbeide med begge disse brukergruppene. I framtida kan man bli nødt til å prioritere mellom disse gruppene, fordi en voksende gruppe ”tunge” brukere legger større beslag på KUPs ressurser. Vi tror det er viktig at de *organisatoriske utfordringene* dette kan reise blir løpende drøftet i årene som kommer, ikke minst i lys av punkt 4.1.3. ovenfor.

4.1.5 KUP – en kostnadseffektiv virksomhet

KUP fikk i 2001 ca. 860.000 kroner i offentlig støtte, det tilsvarende om lag 2/3 av årskostnadene for en institusjonsplass under barnevernet. KUPs ”produksjon av tjenester” går langt utover dette beløpet.

KUP ”utløser” frivillig innsats fra omlag 25-30 frivillige. Hvis vi fortsatt holder oss til familiemetaforen er det her frivillige medarbeidere som både går inn i rollen som eldre

”søsken”, og som ”onkler” og ”tanter”. Det er en innsats som skiller seg fra den profesjonelles verdinøytralitet og distanse til klienter eller brukere. Og som andre onkler og tanter kan enkelte sikkert både si og gjøre ”dumme ting” som en profesjonell ikke ville ha gjort. Daglig leder har i enkelte tilfeller måtte gripe inn i forhold til ”overtramp”. På den annen side kan de frivillige ved sitt personlige engasjement gi en masse omsorg. Mange av dem deltar over år slik at det blir en personlig kontinuitet i relasjonen til brukerne. Dessuten stiller en del av dem sine egne nettverk til disposisjon – hvor de skaffer KUP’s brukere arbeid eller hybel.

I regnskapene for 1999 og 2000 oppgis samlet arbeidsinnsats til henholdsvis 10,8 og 10,5 årsverk. Av dette utgjorde frivillig, ulønnet innsats begge år hele 7,2 årsverk utført av om lag 25 frivillige medarbeidere. Om dette arbeidet skulle lønnes etter vanlige ”miljøarbeidersatser”, ville kostnadene beløpe seg til minimum 2 millioner kroner, eller det dobbelte av de samlede lønnskostnadene i KUP, og mer enn de samlede utgifter når lønn, husleie og driftsutgifter sees under ett.

Frivillig ulønnet *arbeidsinnsats* har altså svært stort omfang, men dette utgjør likevel bare en del av verdien av den frivillige innsatsen. De mange frivillige utgjør et sosialt nettverk med forgreninger over i andre sosiale nettverk. Gjennom slike nettverk skaffes tilgang til private goder som hytter, båter og bil. Dette er materielle ressurser som står sentralt i det tilbudet som tilbys ungdom. Vi har nevnt huset med gode lokaler, vi har nevnt minibuss som et viktig verktøy, og vi har nevnt en lang rekke aktivitetsformer der det ligger under at en eller annen materiell komponent ligger i bunnen som forutsetning for i det hele å utøve aktiviteten. For å dra på hyttetur må man ha hytte, for å dra på båtturn må man ha båt osv. Det er helt klart at KUP som institusjon ikke selv forvalter disse ressursene. Man opererer altså virksomheten et langt stykke på vei med lånte fjær, som f.eks. båt (som eies av KFUM Sjøkorps eller av daglig leder) eller hytter (som lånes av venners venner). Slike lånte, private ressurser spiller en avgjørende rolle for å holde kostnadene nede, og for å få virksomheten til å gå rundt, og ikke minst for at tilbudet til ungdommene skal kunne få den attraktive form det for mange åpenbart har. Det er altså ikke bare ulønnet arbeidsinnsats fra et betydelig antall frivillige som ligger til grunn for virksomheten – også private kapitalgjenstander stilles til disposisjon.

Disse materielle ressursene gjør det mulig å tilby barn og unge, som ofte kommer fra hjem preget av ”nyfattigdom”, noen av de samme ferieopplevelser som middelklassens barn tar for gitt; hytteturer, båtturer og turer til utlandet.

Minibussen er et nødvendig transportmiddel i forhold til aktiviteter og turer. KUP fikk en rabatt på kr. 50 000 gjennom personlige kontakter, og bussen ble kjøpt inn for 420 000 kroner for tre år siden. Gjennom en ”minibussaksjon” ble det samlet inn 200 000 kroner, og kun 220 000 kroner måtte lånes for å finansiere den helt nye 17-seters minibussen. KUP betaler kun 25% av ”normal” forsikringspremie, og en lokal dekkleverandør sørger for nye dekk til bussen ved behov. For øvrig får KUP rabatter på en lang rekke varer (blant annet store rabatter på Colorline, gratis bakevarer fra Dampbakeriet m.m.). Slike innsamlede midler, rabatter og gaver fra næringslivet, ville neppe ha blitt gitt til KUP hvis det var en offentlig virksomhet eller en privat barnevernsinstitusjon med økonomisk profitt som mål. Hverken privatpersoner eller næringslivet kan antas å ha særlig stor giverglede overfor klart definert offentlig sosialpolitisk virksomhet, eller overfor de nye profitorienterte ”barneverns-entreprenørene”.

KUP’s plassering nær det frivillige utløser store ekstraressurser som mangedobler den offentlige innsatsen. Hvis en derfor skal svare på om KUPs virksomhet er kostnadseffektiv, målt gjennom innsats av offentlige midler, må svaret være et ubetinget ja.